

Fylkesmannen i Vest-Agder

Helse- og omsorgsavdelingen

Saksbehandler: Sidsel Birkeland Skaar
Tlf.: 38 17 68 96

Deres ref.: 13.01.2012
Vår ref.: 2012/334

Vår dato: 16.04.2012
Arkivkode: 732.1

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Høring av forslag til endringer i tobakkskadeloven

Det vises til høringsbrev av 13.01. 2012, der fylkesmennene inviteres til å avgi uttale til høring av forslag til endringer i tobakkskadeloven.

Generelle merknader

Selv om andelen røykere er på vei ned, er røyking fortsatt den viktigste risikofaktor for både tidlig død og tap av friske leveår, som kan forebygges. Kraftig reduksjon av andel røykere er den viktigste enkeltinnsatsen vi kan gjøre for å bedre folkehelsen. Fylkesmannen ser det som viktig at det tobakksforebyggende arbeid i Norge styrkes ytterligere, og at tobakkskadeloven utvides og understøtter dette. Det er gledelig at færre unge begynner å røyke. Samtidig er det bekymringsfullt at det skjer en relativ ufarliggjøring av snusbruk. Snus er klart avhengighetsskapende og kreftfremkallende, og den kan gi ulike sykdommer og helsemessige skader i kroppen. Nikotinavhengighet utvikles særlig raskt hos barn og unge, og avhengighet kan oppstå selv om det bare røykes og snuses av og til.

Tobakkskadeloven - formål

Vi slutter oss til formuleringen: «Formålet med denne lov er å begrense de helseskader som bruk av tobakksvarer medfører gjennom å redusere forbruket og på sikt oppnå et tobakksfritt samfunn. Videre regulerer loven tiltak for å forebygge at barn og unge begynner å bruke tobakksvarer, fremme at de som allerede bruker tobakksvarer slutter med det og beskytte befolkningen mot eksponering for tobakksrøyk» (s.102).

Forslaget - kommentar til endringer

Det foreliggende høringsforslaget for endringer i tobakkskadeloven omfatter ikke endringer i salg av snus, kun forbud mot eksport av snus til EU-/EØS -land). Norge er det eneste landet bortsett fra Sverige i EU-EØS-området der salg av snus fortsatt er tillatt. Med bakgrunn i de siste oversikter fra SSB - og for på sikt å kunne oppnå et tobakksfritt samfunn - bør avvikling av snussalg seriøst vurderes som virkemiddel.

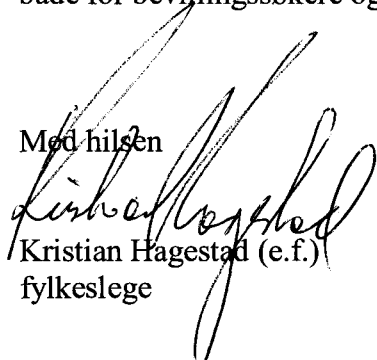
Fylkesmannen støtter endringene og presiseringene i § 4 - § 12. Særlig vil vi understreke § 12 om *Vern av barn mot passiv røyking* og at *Barn har rett til et røykfritt miljø*. Det innbefatter tobakksforbud i lokaler og uteområder til barnehager. Videre skal tobakksbruk ikke være tillatt på grunnskoler og videregående skolars uteområde, og det legges opp til tobakksforbud for elever i skoletiden på skolen og i skolens uteområder. Det medfører at elever i grunnskoler og videregående skoler skal være tobakksfrie i skoletiden. Dette stiller nye krav til barnehager og skolars ledelse og ansatte.

Bevillingsordning for salg av tobakksvarer

Høringsutkastet bemerker at forskning har vist at tilgjengelighetsbegrensende tiltak er av de tiltak som har best dokumentert effekt. Her er ungdom en viktig målgruppe. I følge tobakksskadeloven er det forbudt å selge tobakksvarer til personer under 18 år. Det er i dag ingen som har ansvar for å føre tilsyn med utsalgsstedenes overholdelse av aldersgrensen. Undersøkelser viser at aldersgrensen i for liten grad håndheves av utsalgsstedene.

Fylkesmannen støtter forslaget til bevillingsordning for salg av tobakksvarer. Forslaget er begrunnet med hensynet til en bedre håndheving av aldersgrensen. Kommunen blir bevillings- og tilsynsmyndighet for salg av tobakksvarer, og ordningen samordnes med ordningen for kommunal alkoholsalgbevilling. Kommunene har lang erfaring med å føre tilsyn med aldersgrensene i alkoholloven og med håndtering av bevillingsordningen for salg av alkoholholdig drikke. Kommunene har óg god oversikt over lokale forhold. Bevillingsordningen for tobakksalg bør kunne finansieres ved at administrasjons- og tilsynskostnadene dekkes gjennom søknads- og årsgebyrer. Det er viktig at det blir en enklest mulig ordning både for bevillingssøkere og bevillingsmyndighet.

Med hilsen

Kristian Hagestad (e.f.)
fylkeslege

Sidsel Birkeland Skaar
Sidsel Birkeland Skaar
seniorrådgiver

Intern kopi til:
Fylkesmannen i Vest-Agder,
Ann Kristin Olsen